

DECIZIE

23 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina

Stratulat

examinînd recursul declarat de către Țurcanu Ludmila, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Deleu Haralampie împotriva lui Țurcanu Ludmila cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Țurcanu Ludmila, casată încheierea Judecătoriei Drochia din 30 iunie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Drochia din 04 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri

c o n s t a t ă

La 29 iunie 2015 Deleu Haralampie a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Ludmila cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în anul 2014 pîrîta s-a adresat cu acțiune împotriva reclamantului, prin care a cerut încasarea sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la Deleu Haralampie în beneficiul lui Țurcanu Ludmila prejudiciul moral de 2000 lei, cheltuielile de judecată de 200 lei și 100 lei taxa de stat în beneficiul statului. La 09 decembrie 2014 pîrîta a contestat hotărîrea primei instanțe în ordine de apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015, a fost respins apelul declarat de Țurcanu Ludmila și menținută hotărîrea primei instanțe, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015 recursul declarat de Țurcanu Ludmila a fost respins ca inadmisibil.

Deoarece Țurcanu Ludmila a contestat hotărîrile pronunțate, Deleu Haralampie a avut de suportat cheltuieli de asistență juridică.

Astfel, reclamantul a fost asistat de avocatul Lilia Ababei, care l-a consultat și i-a întocmit referință la cererea de apel și cererea de recurs. Pentru asistență juridică reclamantul a achitat avocatului 1000 lei pentru examinarea pricinii în instanța de apel și 700 lei pentru examinarea pricinii în instanța de recurs.

În conformitate cu art. 94 al. (1) și al. (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

La fel, art. 96 al. (1) și al. (1¹) CPC indică că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform normelor procedurale enunțate, deoarece în instanța de apel și instanța de recurs reclamantul a avut câștig de cauză (cererea de apel și recurs fiind respinse), Țurcanu Ludmila urmează a restitui cheltuielile de asistență juridică.

Cere Deleu Haralampie încasarea de la Țurcanu Ludmila a cheltuielilor de asistență juridică de 1700 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea pricinii date.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia din 30 iunie 2015, a fost respinsă cererea reclamantului de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs acțiunii, fiind comunicat lui Deleu Haralampie despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia din 04 noiembrie 2015, a fost admisă acțiunea și dispusă încasarea de la Țurcanu Ludmila în beneficiul lui Deleu Haralampie a cheltuielilor de asistență juridică de 1700 lei, precum și cheltuielile de judecată în legătură cu examinarea pricinii date în sumă totală de 650 lei, constituite din 150 lei pentru taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și 500 lei pentru serviciile avocatului.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016, a fost admis apelul declarat de către Țurcanu Ludmila, casată încheierea Judecătoriei Drochia din 30 iunie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Drochia din 04 noiembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care a fost dispusă încasarea de la Țurcanu Ludmila în beneficiul lui Deleu Haralampie a cheltuielilor de judecată în mărime de 1985 lei.

La 24 mai 2016 Țurcanu Ludmila a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiate.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele la pronunțarea hotărîrilor nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond. Astfel, instanțele eronat au indicat că Țurcanu

Ludmila a pierdut procesul, în cazul în care acțiunea recurentei de fapt a fost admisă. La caz nu sunt aplicabile prevederile art. 94 CPC în coraport cu art. 96 CPC, or normele date reglementând raporturi juridice diferite.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă faptul că, decizia instanței de apel din 22 martie 2016 a fost recepționată de Țurcanu Ludmila la 07 aprilie 2016 (f.d. 82). În circumstanțele date, Colegiul atestă că recurenta a declarat recursul în termen, la 24 mai 2016.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul și a modifica decizia instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Materialele cauzei atestă faptul că, Țurcanu Ludmila la 16 iunie 2014 s-a adresat cu acțiune împotriva lui Deleu Haralampie, prin care a cerut încasarea sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral ca rezultat al sancționării ultimului în mod administrativ pentru injuriile aduse în adresa Ludmillei Țurcanu.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2014, acțiunea lui Țurcanu Ludmila a fost admisă parțial și dispusă încasarea de la Deleu Haralampie în beneficiul reclamantei a prejudiciului moral de 2000 lei, a cheltuielilor de judecată de 200 lei și 100 lei taxa de stat în beneficiul statului, în rest acțiunea a fost respinsă.

Țurcanu Ludmila nefiind de acord cu cuantumul prejudiciului moral determinat de instanța de judecată, a contestat hotărârea în ordine de apel și recurs.

Deleu Haralampie, la rîndul său, nu a contestat hotărârea din 10 noiembrie 2014, însă a apelat la serviciile unui avocat pentru reprezentarea intereselor lui în instanța de apel și instanța de recurs, prin ce a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 1700 lei (f.d. 4-5).

Ca urmare a exercitării căilor ordinare de atac, hotărârea Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2014 a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2015 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015.

Prin prezenta acțiune Deleu Haralampie pretinde la încasarea cheltuielilor de judecată suportate de acesta la examinarea litigiului inițiat de Țurcanu Ludmila, în situația în care ultimei i-a fost respinsă cererea de apel și de recurs împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2014, precum și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 500 lei suportate în legătură cu examinarea prezentului litigiu (f.d. 44).

Prima instanță, cu referire la prevederile art. 94 al. (1), al. (3) CPC și art. 96 al. (1), al. (1¹) CPC, a admis integral pretențiile lui Deleu Haralampie și a dispus încasarea de la pîrîta a cheltuielilor de judecată suportate atît la examinarea litigiului anterior, cît și a prezentului litigiu.

Instanța de apel, la rîndul său, și-a întemeiat soluția adoptată pe faptul că deoarece acțiunea Ludmillei Țurcanu cu privire la repararea prejudiciului moral a fost admisă doar în proporție de 10%, respectiv și quantumul cheltuielilor de asistență juridică urmează a fi restituit lui Deleu Haralampie în proporție de 90%, or în final instanța a dispus încasarea de la Țurcanu Ludmila în beneficiul lui Deleu Haralampie a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1985 lei.

Colegiul atestă ca fiind neîntemeiate concluziile instanței de apel în partea ce ține de quantumul cheltuielilor dispuse spre încasare.

Astfel, în conformitate cu art. 94 al. (1) și al. (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Avînd în vedere că acțiunea lui Țurcanu Ludmila, la examinarea litigiului anterior, a fost admisă parțial și deoarece cererile de apel și recurs ale acesteia împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia din 10 noiembrie 2014 au fost respinse, se prezumă ca fiind justificate pretențiile lui Deleu Haralampie cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată proporțional părții respinse din pretențiile reclamantei Țurcanu Ludmila. Însă, quantumul acestor cheltuieli urmează a fi apreciat și prin prisma art. 96 al. (1), al. (1¹) CPC care instituie că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Or, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: a) complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) rezultatul obținut; e) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; f) natura și durata relației dintre avocat și client; g) experiența, reputația și abilitatea avocatului; h) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; i) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză și alți factori, la discreția instanței.

Având în vedere că din materialele pricinii nu rezultă care a fost aportul avocatului, ce reprezenta interesele lui Deleu Haralampie, la examinarea litigiului anterior în ordine de apel și recurs (în special în situația în care pricina în recurs se examinează fără participarea părților), reieșind din obiectul litigiului anterior și soluția adoptată pe marginea acestuia (încasarea prejudiciului moral în mărime de 2000 lei), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a determinat cuantumul cheltuielilor de asistență juridică într-o mărime excesivă și nerezonabilă, or mărimea data urmînd a fi micșorată pînă la 500 lei care, în opinia instanței, corespunde exigențelor stabilite de art. 96 al. (1) CPC.

Față de cele ce preced și avînd în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanța de apel, verificarea suplimentară a cărorva dovezi nefiind necesară, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Țurcanu Ludmila și a modifica decizia instanței de apel, micșorînd suma încasată de la Țurcanu Ludmila în beneficiul lui Deleu Haralampie cu titlu de cheltuieli de judecată de la 1985 lei și pînă la 500 lei. În rest, a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Țurcanu Ludmila.

Se modifică decizia Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Deleu Haralampie împotriva lui Țurcanu Ludmila cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată după cum urmează:

Se micșorează cuantumul sumei cheltuielilor de judecată încasate de la Țurcanu Ludmila în beneficiul lui Deleu Haralampie de la 1985 lei (una mie nouă sute optzeci și cinci) și pînă la 500 (cinci sute) lei.

În rest, decizia Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016 se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

